

ZAKON O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH PROIZVODA

Ugostitelji primorani na dodatna ulaganja

♦ Lenko Ugrinić,
savjetnik za ugostiteljstvo i turizam

Hrvatski sabor usvojio je **Zakon o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda**, koji je stupio na snagu početkom studenoga, a u cilju zaštite zdravlja građana uz propisane mjere za smanjenje i ograničavanje uporabe duhanskih proizvoda. Uz nesumnjivo pozitivne rezultate za zdravlje ljudi koje će proizvesti ovaj zakon, postoje mišljenja i bojazan da će dio populacije zbog kratkih rokova za prilagodbu ostati zakinut za dio prihoda. Obrtnici su opravdano zabrinuti za svoju sudbinu jer žive od dobrovoljnog dolaska gostiju u njihove caffe barove, restorane, disko klubove...

Zakon je zabranio pušenje u svim zatvorenim javnim prostorima, a zatvorenim javnim prostorima smatra se prostor koji ima krov i potpuno zatvoreno više od polovice pripadajućih stijena. Iznimno od ove odredbe pušenje je dopušteno u posebnim za pušače određenim prostorima za smještaj gostiju, o čemu u takvim prostorima mora biti istaknuta oznaka o dozvoli pušenja.

Novi uvjeti

Takav prostor mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- mora biti uređen tako da iz njega nije moguć protok zraka onečišćenog duhanskim dimom u drugi prostor,

- ne smije biti namijenjen prijelazu u druge prostore i ne smije zauzimati više od 20 posto ukupne površine javnoga prostora,

- mora biti namijenjen isključivo pušenju,
- u njemu se ne smije konzumirati hrana niti piće.

Prostor za pušenje mora biti zatvorena prostorija sa cijelom površinom svih pripadajućih zidova i stropa, s kliznim vratima koja se moraju samostalno zatvarati. Iznad ili uz vrata prostora za pušenje mora se nalaziti oznaka »Prostor za pušenje« s navedenim brojem osoba koje istodobno prostor za pušenje može primiti. Prostor za pušenje mora biti opremljen ventilacijskim sustavom koji u tom prostoru ima podtlak od najmanje 5 Pa, uz zatvorena vrata i koji

U susjednim državama koje su uvele slične zakone, ugostiteljski objekti instalirali su »kabine za pušače« čija je cijena bila oko 9 tisuća eura



će onečišćeni zrak odvesti u otvoreni vanjski prostor.

U susjednim državama koje su uvele slične zakone ugostiteljski objekti instalirali su »kabine za pušače« čija je cijena bila oko 9 tisuća eura, što je dodatni udar na ionako teško stanje malih ugostiteljskih lokala. Provedbu zabrane pušenja obvezni su osigurati vlasnik ili korisnik prostora u kojem je pušenje zabranjeno.

Novčane kazne za prekršitelje

Inspeksijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavljaju, svaki u okviru svojega djelokruga propisanog zakonom, sanitarni inspektori, zdravstveni inspektori, prosvjetni inspektori, inspektori rada i gospodarski inspektori Državnog inspektorata. U čl. 28. i 29. propisane su novčane kazne za prekršitelje Zakona. Novčanom kaznom u iznosu od **500 do 1000** kuna kaznit će se za prekršaj **fizička osoba** koja u ugostiteljskom objektu **uslužuje hranu i/ili**

piće, a u kojem je ugostiteljskom objektu zatečena osoba koja puši. Novčanom kaznom u iznosu od **1000** kuna kaznit će inspektor na mjestu izvršenja za prekršaj fizičku osobu ako:

- besplatno nudi duhanske proizvode na javnom mjestu i u javnim prostorima,

- puši u javnom prostoru u kojem je pušenje zabranjeno.

Vlasnici, odnosno korisnici zatvorenog javnog prostora obvezni su svoj rad i poslovanje uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Dakle, ugostitelji će morati uložiti dodatne napore da bi opstali u poslovanju, a kako bi ublažili negativne financijske učinke, bilo bi dobro da se organizirano putem svojih udruženja – cehova i sekcija predstave Ministarstvu gospodarstva i zatraže posebne povoljne kreditne programe za prevladavanje prijelaznog razdoblja te dodatnih materijalnih i financijskih ulaganja u postojeće ugostiteljske objekte.

ZAKON O OPĆOJ SIGURNOSTI PROIZVODA

Samo siguran proizvod smije na tržište

Novim pristupom proizvodi moraju zadovoljiti samo bitne zahtjeve sigurnosti, koje moraju provoditi proizvođač i distributer, potvrđivanjem sukladnosti i stavljanjem oznake CE na proizvod

♦ mr. sc. Anđelko Vojvoda

Sukladno Zakonu o općoj sigurnosti proizvoda, na tržište RH smije se staviti samo sigurni proizvod. To znači da proizvod u normalnim ili razumno predvidljivim uvjetima uporabe, uključujući trajanje i po potrebi stavljanje u uporabu te zahtjeve za ugradnju i održavanje, ne predstavlja nikakav rizik ili samo najmanji rizik spojiv s uporabom proizvoda. Riječ je o proizvodu koji se smatra prihvatljivim i sukladnim s visokom razinom zaštite sigurnosti i zdravlja ljudi.

Primjena Direktive novog pristupa

Zaštita zdravlja i sigurnosti potrošača te slobodno kretanje roba predstavljaju prioritet za EU. Proces pridruživanja Europskoj uniji bitno utječe na promjenu i provedbu tehničkih propisa RH u cilju izjednačenja zakonske regulative. Tako prilagođeno zakonodavstvo stvorit će jednake uvjete za primjenu daljnjih smjernica Europske unije, u cilju povećanja sigurnosti proizvoda, a time direktno utjecati na povećanu konkurentnost svakog pojedinog poslodavca. Dosadašnja primjena postojećih i preuzetih normi omogućuje bitnu prednost primjenom samo bitnih zahtjeva na pojedine proizvode.

Tehničko zakonodavstvo EU regulirano je Direktivom Novog pristupa (1985.), pri čemu se bitno mijenja odgovornost proizvođača, odnosno distributera pojedinih proizvoda.

Starim pristupom tehničkim propisima bilo je strogo određeno koje sve norme moraju pojedini proizvodi zadovoljavati. Norme su bile obvezne, a pojedine norme često nisu pratile tehnološke promjene i bile su ograničavajuće. Nadalje, proizvodi su se ispitivali u državnim laboratorijima, a u slučaju nesreće, kao što je primjerice strujni udar, od-

govornost je bilo jako teško utvrditi. Novim pristupom proizvodi moraju zadovoljiti samo bitne zahtjeve sigurnosti, koje moraju provoditi proizvođač i distributer, potvrđivanjem sukladnosti i stavljanjem oznake CE na proizvod. Države članice u navedenom slučaju moraju osigurati kontrolu bitnih zahtjeva, a odgovornost je jasno utvrđena i nalazi se na proizvođaču, odnosno distributeru.

Bitni zahtjevi sigurnosti za pojedine grupe proizvoda obvezuju proizvođače na zadovoljavanje propisanih zahtjeva. Proizvođači se upućuju na primjenu usklađenih normi za zadovoljavanje bitnih zahtjeva, a time se ujedno određuju i postupci ocjene sukladnosti pri ovlaštenim prijavljenim tijelima. Prijavljeno tijelo (»notified body«) je tijelo za ocjenu sukladnosti koje je država članica prijavila Europskoj komisiji za određenu direktivu.

Direktivom Novog pristupa obuhvaćeni su sljedeći proizvodi:

- Igračke
- Građevinski proizvodi
- Oprema pod tlakom
- Toplovodni kotlovi
- Telekomunikacijska oprema
- Medicinska oprema
- Strojevi
- Osobna zaštitna oprema
- Oprema za satelitske postaje
- Plinski uređaji
- Jednostavne tlačne posude
- Neautomatske vage
- Rekreativna plovila
- Dizala
- Eksploziv za civilnu uporabu
- Oprema i zaštitni sustavi u potencijalno eksplozivnim atmosferama
- Mjerni instrumenti
- In-Vitro dijagnostički medicinski uređaji
- Pomorska oprema
- Električni proizvodi
- Niskonaponska oprema
- Pakiranje i ambalažni otpad
- EMC



Institucionalna i zakonodavna infrastruktura RH

Osnivanjem Hrvatskog zavoda za norme, Hrvatske akreditacijske agencije i Državnog zavoda za mjeriteljstvo te donošenjem tehničkog zakonodavstva, omogućena je provedba Direktive Novog pristupa. Prema obvezama Republike Hrvatske koje proizlaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europske zajednice i njihovih država članica (SSP, studeni 2001.) doneseno je 2003. pet osnovnih zakona iz područja tehničkog zakonodavstva:

- **Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (NN 158/03., 79/07.),**
- **Zakon o općoj sigurnosti proizvoda (NN 158/03., 107/07.),**

- **Zakon o normizaciji (NN 163/03.),**
- **Zakon o akreditaciji (NN 158/03.),**
- **Zakon o mjeriteljstvu (NN 163/03., 111/07.).**

Uspostavom navedene institucionalne i zakonodavne infrastrukture postupno se postiže usklađenost s tehničkim propisima zajednice, europskom normizacijom, mjeriteljstvom i akreditacijom te postupcima za ocjenu sukladnosti.

Oznaka sukladnosti

Oznaka sukladnosti nije oznaka porijekla, niti rezultat dodatnih testova ili analiza. CE oznaka stavljena na proizvod predstavlja izjavu odgovorne osobe da:

- je proizvod sukladan svim primjenjivim odredbama Europske zajednice, i
- su dovršeni svi odgovarajući postupci ocjenjivanja sukladnosti.

UZ IZUZETKE, IZMJENE OVRŠNOG ZAKONA POGODNIJE ZA RADNIKE

Nužni dio plaće izuzet od ovrhe

♦ Ingrid Floigl,
pravna savjetnica

Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN 67/08.) stupio je na snagu 17. lipnja 2008. godine. Njime se, između ostalog, nastojalo riješiti pitanje ovrhe na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima dužnika, zaštićujući tako radnika na način da mu barem nužan dio plaće ostane nezahvaćen ovrhom.

Svakom ovršeniku nužan je jednak dio za egzistenciju, bez obzira na visinu njegove plaće. Stoga, ovršenima s neto plaćom višom od prosječne u RH plijenit će se veći iznos, dok se ovrha na plaći kod ovršenika s plaćom nižom od prosječne, provodi do dvije trećine, odnosno iznimno do jedne polovine plaće ovršenika.

Iznimke od pravila

Tako članak 149. Ovršnog zakona propisuje da je od ovrhe izuzeta svota u visini od 2/3 prosječne neto plaće, odnosno da se ovrha u toj svoti ne može provoditi. Od ovog pravila postoje iznimke kada se ovrha može provesti i u višoj svoti, i to do visine 1/2 prosječne neto plaće u RH kada se ovrha provodi za određene svrhe (naplata tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknada štete nastale zbog naruše-

Ovršenima s neto plaćom višom od prosječne u RH, plijenit će se veći iznos, dok se ovrha na plaći kod ovršenika s plaćom nižom od prosječne, provodi do dvije trećine, odnosno iznimno do jedne polovine plaće ovršenika



nja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti, naknada štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja), odnosno do 1/4 prosječne mjesečne neto plaće kada je riječ o ovrsi radi naplate svota za uzdržavanje djeteta.

Radniku čija je svota plaće niža od prosječne neto plaće u RH, može se plijeniti 2/3, odnosno 1/2 plaće takvog radnika, a ne prosječne neto plaće u RH.

Ovršnim zakonom, čl. 149. st. 3. definirana je prosječna

neto plaća, koja obuhvaća prosječan iznos mjesečne neto plaće isplaćene po jednom zaposlenom u pravnim osobama u Republici Hrvatskoj, za razdoblje siječanj-kolovoz tekuće godine, koju je dužan utvrditi Državni zavod za statistiku i objaviti je u »Narodnim novinama«, najkasnije do 31. prosinca te godine. Tako utvrđeni iznos primjenjivat će se u narednoj godini¹.

Ovrha i na naknade i mirovine

Navedene odredbe primjenjuju se i na ovrhu na nakna-

di umjesto plaće, naknadi za skraćeno radno vrijeme, naknadi zbog umanjenja plaće, mirovini te plaći vojnih osoba, primanja osoba u pričuvnom sastavu za vrijeme vojne službe i na drugom stalnom novčanom primanju civilnih i vojnih osoba, osim na ovrhu na (niže navedenim) izuzetim primanjima.

Vezano uz izuzeta primanja, ovrha na primanju invalida po osnovi novčane naknade za tjelesno oštećenje i doplatak za tuđu pomoć i njegu, može se provesti samo radi naplate tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja, i to do svote od 1/2 toga primanja.

Ovrha na primanju po osnovi ugovora o doživotnom uzdržavanju i doživotnoj renti, te na primanju po osnovi ugovora o osiguranju života može se provesti samo na dijelu koji prelazi iznos najviše stalne socijalne skrbi koja se isplaćuje na području na kojem ovršenik ima prebivalište.

¹ Državni zavod za statistiku je objavio (NN 73/08.) iznos mjesečne neto plaće po jednom zaposlenom u pravnim osobama u RH, za razdoblje siječanj-kolovoz 2007. Isti iznosi 4.798,00 kn, a primjenjuje se u 2008. godini.

Oznaka sukladnosti EU	Pravilnikom o obliku, sadržaju i izgledu oznake sukladnosti (NN 46/08.), propisana su pravila za stavljanje i uporabu oznake sukladnosti. Do pristupanja RH Europskoj zajednici na području RH primjenjuje se znak C, a nakon punopravnog članstva ili prihvaćanja sporazuma (PECA/ACCA) znak CE.	Oznaka sukladnosti RH

Nadzor nad tržištem u području tehničkih proizvoda

Zakonom o Državnom inspektoratu i Uredbom o iz-

mjenama i dopunama uredbe o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata (NN 127/07.), u okviru Odjela zaštite potrošača koji obavlja inspekcijske poslove u svezi

primjene propisa u području zaštite potrošača, ustrojeni su odsjeci:

- Odsjek za nadzor prodaje proizvoda i pružanje usluga,
- Odsjek za razmjenu obavijesti i informacija o proizvodu (RAPEX) i centralni informacijski sustav (CISZP).

U cilju povećanja kvalitetnog nadzora tržišta trenutno se u Državnom inspektoratu provodi program EU-CARDS 2004 »Daljnje jačanje kapaciteta u području zaštite potrošača« obuka inspektora o Direktivi o općoj sigurnosti proizvoda,

obuka za uspostavu koordinacije između tijela državne uprave i primjena smjernica za postupanje za gospodarske inspektore.

Uredbom o sustavu razmjene obavijesti u pogledu proizvoda koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača (NN 138/06.), propisuje se postupak i sadržaj brze razmjene obavijesti (RAPEX) o mjerama i radnjama u pogledu proizvoda koji predstavljaju ozbiljan rizik za zdravlje i sigurnost potrošača (osim hrane, farmaceutskih i medicinskih proizvoda).

Jamstveni programi za poticanje

Nastavljamo pregled mogućnosti i uvjeta pod kojima obrtnici mogu koristiti jamstvene programe Hrvatske agencije za malo gospodarstvo pri ishođenju kredita u poslovnim bankama

♦ Ljubica Kangrga

U ovom broju Obrtničkih novina prikazat ćemo uvjete iz dva jamstvena programa: »Poljoprivreda« i »Područja posebnog državnog interesa«.

Jamstveni program »POLJOPRIVREDA«

1. Cilj programa

Poticanje razvoja poduzetništva u poljoprivredi, povećanje produktivnosti poljoprivredne proizvodnje te zasađenih poljoprivrednih površina.

2. Opći uvjeti za izdavanje jamstva

Podnosi se isključivo za dugoročne kredite kojima se financiraju ulaganja u poslovne svrhe. Pravo na jamstvo imaju:

- da je sjedište odnosno prebivalište u Republici Hrvatskoj
- da su najmanje 50% u privatnom vlasništvu
- da pripadaju subjektima malog gospodarstva prema važećem Zakonu o poticaju razvoja malog gospodarstva
- da u cijelosti imaju zatvorenu financijsku konstrukciju ulaganja
- da nemaju nepodmirenenih obveza prema državi
- da nisu u financijskim poteškoćama prema definiciji iz propisa o državnim potporama
- da žiro-račun nije neprekidno blokiran dulje od 30 dana (iznimno dulje) u zadnjih 6 mjeseci
- da zadovoljavaju kriterije boniteta
- da je ulaganje opravdano.

3. Posebni uvjeti za izdavanje jamstva

Pravo na jamstvo po ovom programu imaju poduzetnici iz djelatnosti poljoprivrede, početnici i poduzetnici koji već obavljaju djelatnost. Poduzetnik iz djelatnosti poljoprivrede može biti fizička osoba u sustavu PDV-a.

Prednost imaju projekti koji povećavaju produktivnost poljoprivredne proizvodnje te zasađenih poljoprivrednih površina.

4. Vrste ulaganja za koje se može izdati jamstvo

1. ulaganja u osnovna sredstva:
 - kupnja nekretnine
 - izgradnja/dogradnja i uređenje poslovnog objekta
 - nabava opreme
 - nabava osnovnog stada
 - nabava dugogodišnjih nasada.
 2. nabava obrtnih sredstava.
- Dozvoljeni udjel obrtnih sredstava u kreditu je najviše 30 posto iznosa kredita.

5. Opći uvjeti programa

Najviši iznos kredita za koji se odobrava jamstvo je 3,500.000 kuna, odnosno 9,500.000 kuna za kredite odobrene po Operativnom programu razvitka svinjogojске proizvodnje u RH. Najviši iznos jamstva je u visini 50% od dokumentiranih nenaplaćenih potraživanja po glavnici kredita. Uprava HAMAG-a pridržava pravo da, ovisno o uvjetima na tržištu kapitala, određuje najvišu efektivnu kamatnu stopu za kredite za koje se odobrava jamstvo.

Izdano jamstvo vrijedi 60 dana od dospijeca zadnje rate kredita.



6. Jamstvo kao državna potpora

HAMAG izdaje jamstva u skladu s Pravilnikom o izdavanju jamstava HAMAG-a i propisima o državnim potporama, u pravilu kao državnu potporu male vrijednosti, pri čemu je najviši dozvoljeni iznos potpore kunska protuvrijednost 200.000 eura, prema srednjem tečaju HNB na dan izdavanja jamstva, u protekle tri fiskalne godine.

Visina jamstva ne smije prelaziti dopušteni intenzitet državne potpore utvrđen propisima o državnim potporama.

7. Zahtjev za jamstvo

Zahtjev za jamstvo s pripadnom dokumentacijom predaje kreditor na propisanom obrascu. Ukoliko je zaprimljena dokumentacija potpuna, odluka o zahtjevu za jamstvo donosi se u roku od 7 radnih dana.

Uz zahtjev za jamstvo prilaže se sljedeća dokumentacija:

1. Dokumentacija kreditora – u originalu:
 - odluka o kreditu
 - ocjena kreditnog zahtjeva.
2. Dokumentacija poduzetnika:

poduzetništva



Trgovačka društva:

- preslika izvoda iz sudskog registra (ne starija od 30 dana)
- preslika Društvenog ugovora o osnivanju (u slučaju dva i više osnivača društva)
- preslika Obavijesti o razvrstavanju poslovnog subjekta prema NKD-u
- potvrda porezne uprave o stanju poreznog duga koja pokazuje da nema dugovanja prema državi
- životopis poduzetnika i dokaz o stručnom znanju
- podaci o bonitetu (BON 1) i solventnosti (BON 2/SOL 2) ne stariji od 30 dana
- preslika prijave poreza na dobit (s godišnjim financijskim izvješćem: bilancom i računom dobiti i gubitaka) – za protekle dvije poslovne godine odnosno od početka poslovanja
- dokumentacija o postojećim kreditnim obvezama
- izjava o korištenim državnim potporama
- dokaz o potrebnim znanjima za obavljanje djelatnosti.

OBRTI:

- preslika Rješenja o upisu obrta u obrtni registar s priložima
- preslika Obrtnice

- potvrda porezne uprave o stanju poreznog duga koja pokazuje da nema dugovanja prema državi
- životopis poduzetnika i dokaz o stručnom znanju
- preslika prijave poreza na dohodak s rekapitulacijom primitaka i izdataka i popisom dugotrajne imovine te rješenjem o razrezu poreza od nadležne porezne uprave, za prethodne dvije poslovne godine; za obveznika poreza na dobit traži se cjelovita dokumentacija propisana za trgovačka društva
- dokumentacija o korištenim državnim potporama
- dokaz o potrebnim znanjima za obavljanje djelatnosti.

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva:

- preslika Rješenja o upisu u upisnik poljoprivrednih gospodarstava
- preslika osobne iskaznice nositelja i matični broj građana nositelja obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva
- potvrda porezne uprave o stanju poreznog duga koja pokazuje da nema dugovanja prema državi
- životopis poljoprivrednika
- preslika prijave poreza na dohodak s rekapitulacijom primitaka i izdataka i popisom dugotrajne imovine te rješenjem o razrezu poreza od nadležne porezne uprave, za prethodne dvije poslovne godine; za obveznika poreza na dobit traži se cjelovita dokumentacija propisana za trgovačka društva
- izjava o korištenim državnim potporama
- dokaz o potrebnim znanjima za obavljanje djelatnosti.

Zadruge:

- preslika izvoda iz sudskog registra (ne starija od 30 dana)
- preslika Ugovora o osnivanju zadruge.
- preslika obavijesti o razvrstavanju poslovnog subjekta prema NKD-u
- potvrda porezne uprave o stanju poreznog duga koja pokazuje da nema dugovanja prema državi
- životopis članova zadruge i dokaz o stručnom znanju
- podaci o bonitetu (BON 1) i solventnosti (BON 2/SOL 2) ne stariji od 30 dana
- preslika prijave poreza na dobit (s godišnjim financijskim izvješćem: bilancom i računom dobiti i gubitka) – za protekle dvije poslovne godine odnosno od početka poslovanja
- dokumentacija o postojećim kreditnim obvezama
- izjava o korištenim državnim potporama
- dokaz o potrebnim znanjima za obavljene djelatnosti.

Fizička osoba u sustavu PDV-a:

- potvrda porezne uprave o statusu obveznika poreza na dodanu vrijednost (ne starija od 30 dana)
- ostalo kao kod poljoprivrednog gospodarstva, osim Rješenja o upisu u upisnik
- izjava o korištenim državnim potporama
- dokaz o potrebnim znanjima za obavljanje djelatnosti
- ostatak dokumentacije kao kod poljoprivrednog gospodarstva, osim Rješenja o upisu u upisnik.

3. Dokumentacija o projektu:

- poslovni za kredite do 200.000 kuna, investicijski program za kredite veće od 200.000 kuna ili drugi dokument koji dokazuje ekonomsku opravdanost
- predugovori o kupnji nekretnine, troškovnici radova, ponude dobavljača opreme, predugovor/ugovori o poslovnoj suradnji, o zakupu, suradnji, koncesiji, suglasnosti i drugi
- odluke i mišljenja mjerodavnih povjerenstava i institucija
- dokumentacija o ostalim izvorima financiranja ulaganja.

HAMAG pridržava pravo zatražiti i ostalu dokumentaciju koju smatra potrebnom za donošenje odluke te izvršiti obilazak lokacije poduzetničke djelatnosti i poduzetnika.

8. Naknada

Naknada za izdavanje jamstva naplaćuje se jednokratno u visini od 0,95% iznosa jamstva. Naknada za korištenje jamstva obračunava se godišnje u iznosu 0,01% neotplaćenog dijela glavnice kredita i ulazi u iznos potpore.

(Nastavak s prethodne stranice)

9. Uvjeti korištenja kredita

Kreditor je dužan isplatiti namjenski dio na žiro-račun dobavljača i izvođača radova. Dio kredita namijenjen je ulaganju u obrtna sredstva, a najviše 30%.

10. Praćenje i kontrola namjenskog korištenja kredita

Korisnik kredita i kreditor obvezni su dostavljati HAMAG-u cjelokupnu dokumentaciju o namjenskom korištenju kredita, najkasnije u roku od 60 dana od završetka investicije, na temelju čega HAMAG utvrđuje namjensko korištenje i očituje se kreditoru. U slučaju da ocijeni da kredit ili dio kredita nisu iskorišteni namjenski, HAMAG ima pravo opozvati jamstvo ili umanjiti iznos.

11. Obveze tijekom trajanja jamstva

Za vrijeme trajanja jamstva korisnik kredita obavezan je svake godine dostavljati HAMAG-u preslike prijave poreza, ovisno kojeg je poreza obveznik prema zakonskim rokovima, a kreditor izvješće o stanju obveza po kreditu barem jednom godišnje.

12. Isplata jamstva

U slučaju neplaćanja kreditnih obveza, kreditor otkazuje kredit i podnosi zahtjev za isplatu jamstva s potrebnom dokumentacijom. Uvjet za isplatu jamstva je dokazano namjensko korištenje. Odluku o isplati jamstva HAMAG donosi u roku od 30 dana od zaprimanja potpune dokumentacije, a isplatu vrši jednokratno u roku od 30 dana od dana odluke o isplati.

13. Završne odredbe

Odnosi HAMAG-a s poduzetnikom i kreditorom definiraju se ugovorom o jamstvu odnosno sporazumom o poslovnoj suradnji.

Jamstveni program

»PODRUČJA POSEBNOG DRŽAVNOG INTERESA«

1. Cilj programa

Cilj programa je poticanje poduzetništva na područjima posebnog državnog interesa i razvoj poduzetništva razvojačenih branitelja za gospodarske subjekte koji posluju dulje od 24 mjeseca. Hrvatska garancijska agencija – HAMAG u okviru ovog programa izdaje jamstvo za pokriće dijela glavnice kredita koje su financijske institucije sa sjedištem u RH odobrile poduzetnicima.

2. Posebni uvjeti za izdavanje jamstva

Područjima od posebnog državnog interesa smatraju se područja određena Zakonom o područjima posebne državne skrbi, Zakonom o otocima te Zakonom o brdsko-planinskom području.

Prednost imaju projekti iz proizvodno-prerađivačke djelatnosti, uvođenje suvremene tehnologije te projekti koji povećavaju razinu zaposlenosti.

3. Vrste ulaganja za koje se može izdati jamstvo

Jamstvo se izdaje za kredite kojima se financira sljedeće:

- ulaganja u osnovna sredstva
 - osnivačka ulaganja
 - kupnja nekretnine
 - izgradnja/dogradnja i uređenje poslovnog objekta
 - nabava opreme
 - nabava osnovnog stada i dugogodišnjih nasada.
- nabava obrtnih sredstava.

Dozvoljeni udjel obrtnih sredstava u kreditu je najviše 40 posto od iznosa kredita.

4. Opći uvjeti programa

Najviši iznos kredita za koji se odobrava jamstvo je 3.000.000 kuna.

Najviši iznos jamstva je u visini 70 posto od dokumentiranih nenaplaćenih potraživanja po glavnici kredita. Uprava HAMAG-a

pridržava pravo da ovisno o uvjetima na tržištu kapitala određuje najvišu efektivnu kamatnu stopu za kredite za koje se izdaje jamstvo.

Naknada za izdano jamstvo obračunava se jednokratno u iznosu od 0,95% iznosa jamstva i godišnje u iznosu od 0,01% na neotplaćeni iznos glavnice te ulazi u iznos potpore.

Izdano jamstvo vrijedi 60 dana od dospijeca zadnje rate kredita.

5. Jamstvo kao državna potpora

HAMAG izdaje jamstva u skladu s Pravilnikom o izdavanju jamstva HAMAG-a i propisima o državnim potporama, u pravilu kao državnu potporu male vrijednosti, pri čemu je najviši dozvoljeni iznos potpore kunska protuvrijednost 200.000 eura, srednji tečaj HNB-a na dan izdavanja jamstva, u protekle tri godine.

6. Zahtjev za jamstvo

Zahtjev za jamstvo s pripadnom dokumentacijom podnosi kreditor na propisanom obrascu.

Uz zahtjev za jamstvo prilaže se sljedeća dokumentacija:

1. Dokumentacija kreditora – u originalu:

- odluka o kreditu
- ocjena kreditnog zahtjeva.

2. Dokumentacija poduzetnika:

Trgovačka društva:

- preslika izvoda iz sudskog registra (ne starija od 30 dana)
- preslika Društvenog ugovora o osnivanju (u slučaju dva i više osnivača društva)
- preslika Obavijesti o razvrstavanju poslovnog subjekta prema NKD-u
- potvrda porezne uprave o stanju poreznog duga koja pokazuje da nema dugovanja prema državi
- životopis poduzetnika i dokaz o stručnom znanju
- podaci o bonitetu (BON 1) i solventnosti (BON 2/SOL 2) ne stariji od 30 dana
- preslika prijave poreza na dobit (s godišnjim financijskim izvješćem: bilancom i računom dobiti i gubitaka) – za protekle dvije poslovne godine odnosno od početka poslovanja
- dokumentacija o postojećim kreditnim obvezama
- potvrda MORH-a o statusu branitelja (za poduzetnike sa statusom branitelja)
- izjava o korištenim državnim potporama
- dokaz o potrebnim znanjima za obavljanje djelatnosti.

OBRTI:

- preslika Rješenja o upisu obrta u obrtni registar s prilogama
- preslika Obrtnice
- potvrda porezne uprave o stanju poreznog duga koja pokazuje da nema dugovanja prema državi
- životopis poduzetnika i dokaz o stručnom znanju
- preslika prijave poreza na dohodak s rekapitulacijom primitaka i izdataka i popisom dugotrajne imovine te rješenjem o razrezu poreza od nadležne porezne uprave, za prethodne dvije poslovne godine; za obveznika poreza na dobit traži se cjelovita dokumentacija propisana za trgovačka društva
- dokumentacija o korištenim državnim potporama
- dokaz o potrebnim znanjima za obavljanje djelatnosti.

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva:

- preslika Rješenja o upisu u upisnik poljoprivrednih gospodarstava
- preslika osobne iskaznice nositelja i matični broj građana nositelja obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva
- potvrda porezne uprave o stanju poreznog duga koja pokazuje da nema dugovanja prema državi
- životopis poljoprivrednika
- preslika prijave poreza na dohodak s rekapitulacijom primitaka i izdataka i popisom dugotrajne imovine te rješenjem o razrezu poreza od nadležne porezne uprave, za prethodne dvije poslovne godine; za obveznika poreza na dobit traži se cjelovita dokumentacija propisana za trgovačka društva



- izjava o korištenim državnim potporama
- dokaz o potrebnim znanjima za obavljanje djelatnosti.

Zadruga:

- preslika izvoda iz sudskog registra (ne starija od 30 dana)
- preslika Ugovora o osnivanju zadruge
- preslika obavijesti o razvrstavanju poslovnog subjekta prema NKD-u
- potvrda porezne uprave o stanju poreznog duga koja pokazuje da nema dugovanja prema državi
- životopis članova zadruge i dokaz o stručnom znanju
- podaci o bonitetu (BON 1) i solventnosti (BON 2/SOL 2) ne stariji od 30 dana
- preslika prijave poreza na dobit (s godišnjim financijskim izvješćem: bilancom i računom dobiti i gubitka) – za protekle dvije poslovne godine odnosno od početka poslovanja
- dokumentacija o postojećim kreditnim obvezama
- izjava o korištenim državnim potporama
- dokaz o potrebnim znanjima za obavljene djelatnosti.

Fizička osoba u sustavu PDV-a:

- potvrda porezne uprave o statusu obveznika poreza na dodanu vrijednost (ne starija od 30 dana)
- ostalo kao kod poljoprivrednog gospodarstva, osim Rješenja o upisu u upisnik
- izjava o korištenim državnim potporama
- dokaz o potrebnim znanjima za obavljanje djelatnosti
- ostatak dokumentacije kao kod poljoprivrednog gospodarstva, osim Rješenje o upisu u upisnik.

3. Dokumentacija o projektu:

- poslovni za kredite do 200.000 kuna, investicijski program za kredite veće od 200.000 kuna ili drugi dokument koji dokazuje ekonomsku opravdanost
- predugovori o kupnji nekretnine, troškovnici radova, ponude dobavljača opreme, predugovor/ugovori o poslovnoj suradnji, o zakupu, suradnji, koncesiji, suglasnosti i drugi
- odluke i mišljenja mjerodavnih povjerenstava i institucija
- dokumentacija o ostalim izvorima financiranja ulaganja.

HAMAG pridržava pravo zatražiti i ostalu dokumentaciju koju smatra potrebnom za donošenje odluke te izvršiti obilazak lokacije poduzetničke djelatnosti i poduzetnika.

7. Naknada

Naknada za izdavanje jamstva naplaćuje se jednokratno u visini od 0,95% iznosa jamstva. Naknada za korištenje jamstva obračunava se godišnje u iznosu 0,01% neotplaćenog dijela glavnice kredita i ulazi u iznos potpore.

8. Uvjeti korištenja kredita

Kreditor je dužan isplatiti namjenski dio na žiro-račun dobavljača i izvođača radova. Dio kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva, a najviše 20% iznos kredita sukladno poslovnom planu.

9. Praćenje i kontrola namjenskog korištenja kredita

Korisnik kredita i kreditor obvezni su dostavljati HAMAG-u cjelokupnu dokumentaciju o namjenskom korištenju kredita, najkasnije u roku od 60 dana od završetka investicije, na temelju čega HAMAG utvrđuje namjensko korištenje i očituje se kreditoru. U slučaju da ocijeni da kredit ili dio kredita nisu iskorišteni namjenski, HAMAG ima pravo opozvati jamstvo ili umanjiti iznos.

10. Obveze tijekom trajanja jamstva

Za vrijeme trajanja jamstva korisnik kredita obavezan je svake godine dostavljati HAMAG-u preslike prijave poreza, ovisno kojeg je poreza obaveznik prema zakonskim rokovima, a kreditor izvješće o stanju obveza po kreditu barem jednom godišnje.

11. Isplata jamstva

U slučaju neplaćanja kreditnih obveza, kreditor otkazuje kredit i podnosi zahtjev za isplatu jamstva s potrebnom dokumentacijom. Uvjet za isplatu jamstva je dokazano namjensko korištenje. Odluku o isplati jamstva HAMAG donosi u roku od 30 dana od zaprimanja potpune dokumentacije, a isplatu vrši jednokratno u roku od 30 dana od dana odluke o isplati.

12. Završne odredbe

Odnosi HAMAG-a s poduzetnikom i kreditorom definiraju se ugovorom o jamstvu odnosno sporazumom o poslovnoj suradnji.

Napomena:
Za članak korišteni materijali HAMAG-a

Visoke kazne za neupis u REGVOC

U izmjeni Zakona o zaštiti zraka (NN 60/08.) uvodi se kazna od 30.000 kuna za sve fizičke i pravne osobe koje nisu obavile upis u Registar postrojenja u kojima se koriste organska otapala ili proizvodi koji sadrže hlapive organske spojeve (REGVOC). Zbog toga još jednom upozoravamo obrtnike koji imaju registriranu djelatnost kemijsko čišćenje, završna obrada vozila (lakiranje) i impregnacija drvenih površina, na obvezu prijave u navedeni registar. Obveza je nastupila 1. ožujka 2007. godine, stupanjem na snagu Uredbe o граниčnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (NN 21/07.). Obrtnici su obvezni upisati se u registar predajom/slanjem obrasca (REGVOC) Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Napomena: Upis u ovaj registar obavezan je za sve koji koriste navedene tvari, bez obzira na godišnju potrošnju. Isto tako, obrtnici koji obavljaju navedene djelatnosti obvezni su voditi i godišnju bilancu organskih otapala EHOS i predati je najkasnije do 3. ožujka za prethodnu godinu.

Obrasci REGVOC i EHOS, kao i upute za popunjavanje, dostupni su na web stranicama Ministarstva, http://www.mzopu.hr/doc/Obrazac_19042007.pdf – obrazac REGVOC, http://www.mzopu.hr/doc/Obrazac_EHOS_19042007.pdf – obrazac EHOS, te u područnim obrtničkim komorama i udruženjima obrtnika.

Više informacija na www.hok.hr

SAVJETNICI HOK-a ODGOVARAJU NA VAŠA PITANJA

Svakog radnog dana,
od 08.00 do 15.00 sati

• Sanja Želinski Matunec, šefica Savjetodavne službe sanja.zelinski-matunec@hok.hr	Tel: 01/48 06 605 (Zagreb)
• Alan Vajda, savjetnik za pravna pitanja alan.vajda@hok.hr	Tel: 01/48 06 660 (Zagreb)
• Ingrid Dinka Floigl, savjetnica za pravna pitanja ingrid.floigl@hok.hr	Tel: 022/311 715 (Šibenik)
• Anđelko Vojvoda, savjetnik za tehničko-tehnološki razvoj obrta andjelko.vojvoda@hok.hr	Tel: 01/48 06 661 (Zagreb)
• Neven Završki, savjetnik za poslovanje u obrtu neven.zavrski@hok.hr	Tel: 01/48 06 663 (Zagreb)
• Božidar Zoričić, savjetnik za poslovanje u obrtu bozidar.zoricic@hok.hr	Tel. 022/311 716 (Šibenik)
• Ivica Kostović, savjetnik za poljoprivredu u obrtu ivica.kostovic@hok.hr	Tel: 023/311 079 (Zadar)
• Lenko Ugrinić, savjetnik za turizam i ugostiteljstvo lenko.ugrnic@hok.hr	Tel: 023/311 079 (Zadar)
• Ljubica Kangrga, savjetnik za financiranje obrtništva ljubica.kangrga@hok.hr	Tel: 01/48 06 649 (Zagreb)

SAVJETODAVNA SLUŽBA HRVATSKE OBRTNIČKE KOMORE

Fax: 01 / 48 06 675 E-mail: savjetodavna-sluzba@hok.hr
www.hok.hr

GOST SAVJETNIK

ZAMP – opasnost za svakog obrtnika



O posljedicama neplaćanja ZAMP-a i odgovornostima obrtnika na sudu savjetuje Vas zagrebački odvjetnik Mićo Ljubenko, specijalist za trgovačko i radno pravo

♦ Mićo Ljubenko

Kako je Hrvatska turistička zemlja, očito je da veliki broj poslovnih subjekata mora biti zakonski vezan na obvezu plaćanja naknade za posjedovanje televizora, radioaparata ili drugih uređaja, iz čega se pretpostavlja puštanje glazbe na javnim mjestima.

Štoviše, svi lokali koji posjeduju TV i radioaparate podliježu obvezi davanja za autorska prava, tj. ZAMP-u. Neki obrtnici imaju ugovorom taj odnos reguliran, a neki ne. Dakle, ne radi se samo o ugostiteljskim objektima, nego i prodavaonicama, frizerskim salonima, pa čak i proizvođačkim prostorima, gdje se TV aparat nalazi »samo za radnike«, a ne i za posjetitelje.

Manje je poznato da na sudu teče veliki broj parnica, pa i kaznenih postupaka prema ovlaštenim osobama – vlasnicima obrta radi neplaćanja tih davanja. U tim sporovima se u pravilu javlja pitanje, jesu li ili ne ti obrtnici sklopili ikakav ugovor sa ZAMP-om (HDS), tj. Na temelju čega se obračunava naknada. Presude su vrlo različite, mada ovdje valja naglasiti nekoliko vrlo negativnih za vlasnike obrta.

Visoke kazne

Na primjer, u jednoj odluci Ustavni sud je nakon dugotrajnog sporenja zaključio da je inspektor ZAMP-a službena osoba, kojoj se ima vjerovati, neovisno je li sam vlasnik obrta ili neki njegov radnik potpisao zapisnik ili se čak usprotivio navodima na zapisniku. Često puta se dogodi da obrtnik dobije takav račun, a da ni ne zna da je ikada bilo kakav inspektor i sačinio zapisnik.

Naknade nisu male, iznose po više tisuća kuna i zbog toga završavaju na sudu. Zanimljivo je da ZAMP čak pokreće i kaznene postupke protiv obrtnika (odnosno direktora). Međutim, za sada sud ima dvije oprečne prakse u tim postupcima. Naime, postoje presude kojima se proglašava krivima vlasnike i

korisnike lokala i drugih prostora koji nisu platili naknadu, a drugim presudama – ne.

Kaznene presude završavaju i s uvjetnim kaznama do 6 mjeseci zatvora, dok se u parničnim presudama presuđuje na plaćanje duga s kamatom i sudskim troškom.

Dvostruka sudska praksa

Pravi odgovor zašto postoji dvostruka sudska praksa, ne postoji. Pravno se to zove neovisnost svakog suca da donese vlastitu odluku.

Prema tome, one osobe koje se nađu u sudskom sporu, zapravo ovisе o tome koliko je sam sudac upućen u ovu vrstu problema i hoće li mu tuženik moći prikazati druge primjere i na taj način prevagnuti u svoju korist. U svakom slučaju, korisno za svakog obrtnika bi bilo da ako dobije Rješenje o ovrsci, da u roku od 8 dana kontaktira pravno-stručnu osobu, kako bi utvrdio svoje mogućnosti, tj. prava, jer već sam prigovor na takvo rješenje bitno odlučuje o daljnjoj sudbini spornog duga na sudu. U svakom slučaju ugostiteljski objekti su »prvi na udaru«, a odmah za njima slijede svi lokali koji primaju bilo kakve vrste mušterija, kupaca i slično.

Zaključno i možda najvažnije, obrtnici uvijek moraju znati da su njihovi dugovi, njihovi osobni dugovi, a da su dugovi trgovačkih društava (d.o.o.), dugovi trgovačkih društava. To znači da direktor d.o.o. nije dužnik, a obrtnik je dužnik, i to osobno, tj. kao fizička osoba. Upravo zato svaki obrtnik treba vrlo pažljivo i pravodobno brinuti o svim spornim rješenjima koje dobiva, naročito ako su financijskog karaktera.

Odvjetničko društvo

Ljubenko & partneri j.t.d.

Tel: +385-1-4852091

Faks: +385-1-4876901

E-mail:

mico.ljubenko@ljubenko-i-partneri.hr